

Norden kaller!

Det er mange historier og meninger om Norden, men nå vil vi se *deres* fortellinger. I dette prosjektet skal dere lage film om de nordiske stedene og ståstedene: Hvordan ser det ut hos dere – sett fra et helt nytt perspektiv? Og hva synes dere om å være en del av Norden, hvis dere mener at dere er det? Del filmene med andre unge i Norden og diskuter videre synsvinklene på det nordiske ungdomslivet.

Dere starter med å zoome litt inn på prosjektet, Norden – og Norden på film.

HVA ER NORDEN?

Norden omfatter Danmark, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland. Regionen har nesten 30 millioner innbyggere og strekker seg over 3,5 millioner km². Norden har en rik og variert natur og er kjent for lange fjorder, store sjøer og høye fjell.

Det blir snakket flere språk i Norden og historisk har mange kunnet forstå hverandre. Dansk, færøysk, islandsk, norsk og svensk er nordgermanske språk og springer ut av det språket som ble snakket i vikingtiden. Finsk og samisk hører til den finsk-urgiske språkfamilien og grønlandsk (eller kalaallisut) til inuitt-grenen av de eskimo-aleutiske språk.

Vi har mye til felles i Norden, ikke minst på grunn av vår felles historie. Regionen er preget av et tett politisk samarbeid og felles demokratiske verdier. Norden fremheves ofte som et eksempel på en av verdens mest likestilte regioner og ligger høyt på målinger for ytringsfrihet. Men forestillingen om Norden som en ensartet region, kan også utfordres. Politiske spenninger og koloniale strukturer – både historiske og nåtidige – har satt sitt preg på regionen og påvirker fremdeles forholdene mellom landene og befolkningene.

I GRUPPE

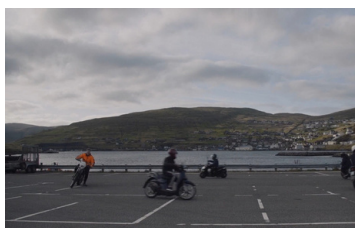
- Hva vet dere fra før om Norden?
- Hvilken betydning har Norden – for dere?
- Hva tenker dere om de andre nordiske landene? (Har dere for eksempel noen fordommer?)
- Synes dere det er viktig at vi forstår hverandre bedre i Norden? Hvorfor/hvorfor ikke?

I KLASSEN

Dokumentarfilmer finnes i mange versjoner. De tar opp virkelighetens verden og fakta, men er alltid bearbeidet av dem som har laget dem. Filmene kan være observerende, som en «flue på veggen». De kan også være poetiske eller samfunnskritiske – eller en blanding av dette.

Norden er blitt portrettert i dokumentarfilmer før. Se klippene og legg merke til hvordan filmene forteller med forskjellige bildeklipp, kamerabevegelser, musikk og lyd. Legg også merke til hva de forteller og samspillet mellom innhold og filmatiske virkemidler.

Filmene kan dere se på nordeniskolen.org/nb/undervisningsmateriale/norden-kaller-klipp-til-arbeidsark-1

SKÅL (28:58-30:44 & 45:47-46:43)

I den færøyske dokumentarfilmen *Skål* vises hovedpersonen og miljøet gjennom varierende klipp, f.eks. nærbilder av ansiktet hennes og totalbilder av landskapet. I dansescenen svever kameraet nærmest i takt med bevegelsene hennes.

HREIÐUR (01:23-03:15)

I en fast innstilling uten bevegelse, viser den islandske filmen *Hreiður* livets gang på stedet.

TSUMU (06:14-08:31)

De grønlandske hovedpersonene filmer deres egen hverdag med mobiler. Bildene er rå, men autentiske og gir en følelse av å være både personlige og private, når de går helt tett innpå.

HALF&HALF (hele filmen)

I den korte, poetiske dokumentarfilmen *Half&Half* kaster regissøren både lys på riksfellesskapet og på sin egen identitetskrise – og gjør det ekstra personlig ved å både snakke grønlandsk og dansk.

HVA ER RIKSFELLESSKAPET?

Grønland, Færøyene og Danmark er formelt samlet under Danmark med betegnelsen Riksfellesskapet. Grønland og Færøyene har i dag høy grad av selvstyre, men fellesskapet har ikke vært problemfritt. Blant annet fordi Grønland og Færøyene tidligere har vært danske kolonier. Forholdet mellom landene er fremdeles til debatt, det samme er Riksfellesskapets fremtid.

I GRUPPE

- Gi eksempel fra filmene på bruk av nærbilder (tett på) og totalbilder (stor avstand). Hvordan brukes bildeklippingen for å vise noe om personer og steder?
- Hvilken effekt har musikk og lyd i de forskjellige filmklippene?
- Hva tror dere en observerende dokumentarfilm er? Og hvordan kan den være poetisk?
- Hva er budskapet i *Half&Half*? Hvordan kommer det til uttrykk? Hva er filmens kritiske vinkling?

ANDRE KLIPP TIL INSPIRASJON

HAVUMETSÄN LAPSET (16:10-17:55)

Dramatisk natur og storbydemonstrasjoner står i visuell kontrast i den finske dokumentarfilmen om kampen for klimaet, som vant den nordiske prisen på CPH:DOX i 2024.

KRIGERE (1:04:35-1:05:15)

Krigere er en sosialt bevisst norsk dokumentarfilm om kultur og identitet. Kameraet følger hovedpersonen Mamo, som en flue på veggen i boligblokken, når han kjemper seg frem i livet.

